

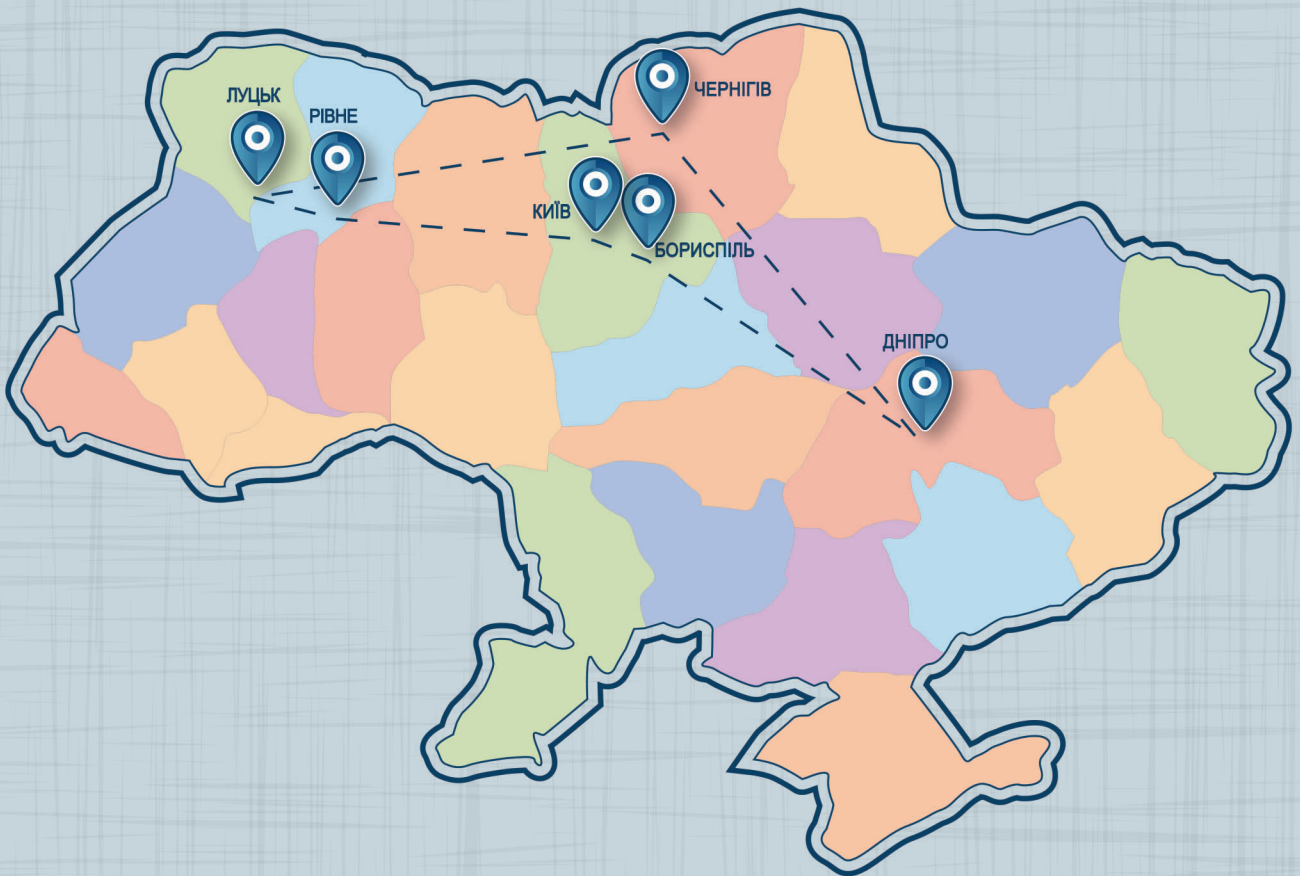

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

МАРШРУТИ УСПІХІВ

Кращі практики місцевого самоврядування

Київ 2020

Видання здійснене Асоціацією міст України в рамках Проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), що реалізується за підтримки USAID. Зміст збірки є відповідальністю Асоціації міст України і не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

МАРШРУТИ УСПІХІВ

Кращі практики місцевого самоврядування

м. Київ, січень 2020 року

МАРШРУТИ УСПІХІВ **Кращі практики місцевого самоврядування**

2020 рік, м. Київ

Збірка кращих практик органів місцевого самоврядування підготовлена за підсумками навчальних візитів «Маршрути успіхів», які відбулися в рамках загальнонаціональної програми протягом 2019 року.

Видання буде корисне практикам місцевого самоврядування, медіа-спільноті та усім, хто цікавиться успішним досвідом громад в умовах децентралізації.

В електронному вигляді публікація доступна на сайті АМУ www.auc.org.ua в розділі БІБЛІОТЕКА.

Інформацію та матеріали, що містяться у виданні, дозволяється вільно копіювати, перевидавати й розповсюджувати по всій території України всіма способами, якщо це робиться безоплатно для кінцевого споживача та якщо при такому копіюванні, перевиданні й розповсюдженні є обов'язкове посилання на Асоціацію міст України.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ДНІПРО	
Дніпро – безпечне місто	5
РІВНЕ	
Впровадження проєктів термомодернізації за участі громади	8
БОРИСПІЛЬ (КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ)	
Децентралізація як інструмент підвищення якості послуг та добробуту громади	12
Відкриття медичного центру	12
Розбудова освітніх закладів як пріоритет міста	14
ЛУЦЬК	
Енергозбереження та енергоефективність серед пріоритетів міста	17
Створення ефективної системи енергетичного менеджменту	17
Програма відшкодування частини кредитів ОСББ та ЖБК на впровадження енергоефективних заходів	18
ЧЕРНІГІВ	
Збереження культурної спадщини – чинник економічного розвитку міста	21
КИЇВ	
Smart-технології в сучасному місті	25

ПЕРЕДМОВА

Програма «Маршрути успіхів», яку Асоціація міст України реалізує вже три роки поспіль у рамках Проєкту USAID ПУЛЬС, має на меті поширення кращих практик українських міст у різноманітних сферах через цикл навчальних візитів для муніципальних службовців.

У цьому виданні ми публікуємо кращі практики органів місцевого самоврядування шести українських міст, які відвідали учасники програми «Маршрути успіхів» у 2019 році – Дніпро, Рівне, Бориспіль (Київська область), Луцьк, Чернігів та Київ. Кожне місто представило досвід реалізації проєктів та впровадження інновацій у різноманітних сферах. Продемонстровані напрацювання підтверджують результативність децентралізаційної реформи, завдяки якій місцеве самоврядування отримало нові можливості для надання якісних публічних послуг. І для ефективної реалізації цих можливостей місцевим посадовцям вкрай важливо навчитися управляти ресурсами, визначати пріоритети, планувати розвиток громади, а також вивчати успішний досвід своїх колег.

АМУ й надалі збиратиме і поширюватиме кращі практики, адже кожний успіх громади сьогодні – це запорука великого успіху всієї Держави завтра.

Олександр Слобожан,
Виконавчий директор Асоціації міст України,
кандидат наук з державного управління

ДНІПРО

ДНІПРО – БЕЗПЕЧНЕ МІСТО

Навчальний візит до Дніпра з вивчення досвіду впровадження сучасних технологій в управління містом відбувся 5-6 березня 2019 року. Учасники: міські голови, заступники міських голів, керівники відділів інформаційних технологій з 23 міст.

Передумови

Посилення безпеки громадян, забезпечення нормальної життєдіяльності міста та захист міського майна – серед головних завдань міської влади.

Для їх успішного виконання потрібна скоординована та злагоджена робота влади і правоохоронних органів, оперативне реагування на надзвичайні та небезпечні ситуації. При цьому нові засоби та методи гарантування безпеки міста мають обов'язково відповідати основним вимогам сьогодення – надійності, стійкості та безперебійності роботи в цілодобовому режимі.

Сучасне місто Дніпро - це складна і різномірна інфраструктура, яка безперервно та стрімко розвивається. Темп життя зростає, відбуваються події та заходи із залученням великої кількості громадян. Висока інтенсивність дорожнього руху вимагає оперативного спостереження та контролю в режимі реального часу. Мешканці міста ризикують зіткнутися з багатьма небезпеками, що супроводжують життєдіяльність в сучасних умовах.

Практика

У Дніпрі з 2016 року діє Програма «Безпечне місто», в рамках якої було створено Ситуаційний центр міста, головна мета якого – сприяння відповідним органам та службам у здійсненні оперативного реагування на надзвичайні події (ситуації), порушення нормальних процесів життєдіяльності населення, громадського порядку.

Ситуаційний центр – це інтерактивна система, що об'єднує датчики на мережах водоканалу, розподільчих щитках, тягових підстанціях, ліфтах, а також GPS-системи на громадському транспорті, комунальній техніці, машинах швидкої допомоги. До неї підключені й правоохоронні органи. Все це дає змогу бачити комплексну ситуацію в місті, а відтак – ефективно керувати його роботою.

На першому етапі створення Системи було закуплено і встановлено 350 універсальних відеокамер із можливістю розпізнавання автомобільних номерів, а також створено міський «Дата Центр» для зберігання та обробки даних із відеокамер.

Згідно з інформацією Управління патрульної поліції в Дніпропетровській області було визначено місця розміщення відеокамер, які підключено до провайдерської мережі та скомутовано до Ситуаційного центру міста Дніпра.

У рамках другого етапу розвитку Системи було закуплено 15 керованих відеокамер, 10 відеокамер, які працюють через мобільну мережу, і 400 відеокамер двох типів: оглядові та спеціалізовані номерні.

Місця встановлення нових відеокамер було визначено робочою групою Комунального підприємства «ІНФО-РАДА ДНІПРО» Дніпровської міської ради, яке у своїй діяльності керується пропозиціями Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, Управління патрульної поліції в Дніпропетровській області Департаменту патрульної поліції, Служби безпеки України в Дніпропетровській області, виконавчих органів Дніпровської міської ради, комунальних служб і жителів міста.

Разом із правоохоронними органами (поліція охорони та патрульна поліція) у Ситуаційному центрі міста Дніпра працюють представники міської ради. Так, фахівці департаменту благоустрою та інфраструктури за допомогою відеокамер здійснюють моніторинг будівельних та монтажних робіт на об'єктах міської інфраструктури. Працівники департаменту транспорту та транспортної інфраструктури мають можливість дистанційно керувати ситуаціями, які б могли у подальшому створити загрозу для безперервного та безпечного руху міського транспорту, стежать за заторами на автошляхах міста. Спеціалістам інспекції з питань благоустрою відеокамери допомагають у найкоротший термін реагувати на порушення правил благоустрою міста, а саме: незаконну стихійну торгівлю, графіті на нерухомих об'єктах інфраструктури, незаконні будівельні роботи тощо.

*«Ми постійно вдосконалюємо систему Центру разом із правоохоронними органами. Що більше камер, взаємодії з правоохоронцями – то кращою буде криміногенна ситуація в місті. Ті, хто розмальовує пам'ятники, краде люки, грабує, викрадає автівки, мають розуміти, що їм не сховатися від нашого всевидячого ока. Добропорядним громадянам нема чого турбуватися», – зазначив міський голова Дніпра **Борис Філатов** під час брифінгу у Ситуаційному центрі 25 червня 2019 року.*

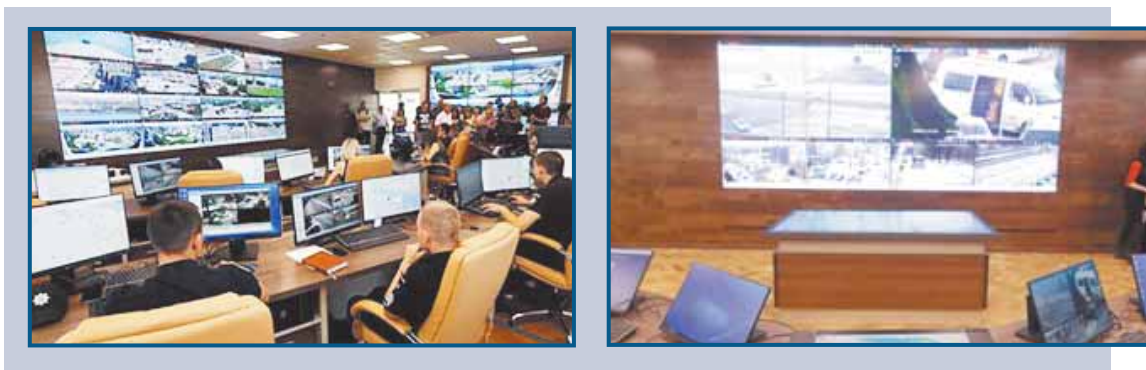

До Системи також підключено камери відеоспостереження, встановлені в рамках Програми «Безпечна школа», що дає можливість контролювати місцезнаходження дітей у 20 школах міста.

В рамках третього етапу розширення Ситуаційного центру до його мережі планується під'єднати заклади охорони здоров'я, дитячі садочки та інфраструктурні об'єкти. Місто придбає ще близько 400 камер. Серед них будуть такі, що розпізнають не лише номер, а й колір і марку автомобіля. За даними статистики попередження та розкриття правопорушень, найефективнішими для моніторингу є роботизовані камери.

Для зручності громадян інформація із Системи завантажується у хмарне сховище, а заявнику надається посилання, скориставшись яким він може з будь-якої точки світу завантажити необхідне відео.

У соціальній мережі «Фейсбук» створено сторінку Ситуаційного центру міста

Дніпра, на якій публікуються найбільш важливі події міста, зафіксовані на відеокamera Системи.

Результати

Створення Ситуаційного центру у місті Дніпрі дозволило кардинально змінити підхід правоохоронних органів до забезпечення безпеки дітей та дорослих різних вікових та соціальних груп і підвищення рівня контролю за дотриманням правил громадського порядку та дорожнього руху. Комунальні служби отримали можливість в режимі реального часу відслідковувати ситуацію в місті і оперативно реагувати на неї, виявляти місця несанкціонованої торгівлі, будівництва об'єктів міської інфраструктури та їх ремонтів тощо.

Для громадян, які потрапили в дорожньо-транспортну пригоду або постраждали у результаті кримінальних подій, є можливість безкоштовно отримувати відеозаписи із Системи. Такий підхід є єдиним в Україні.

Контакти

Цимиренко Дмитро Леонідович,
Директор КП Дніпровської міської ради
«ІНФО-РАДА-ДНІПРО»
просп. Дмитра Яворницького, буд. 75
м. Дніпро, 49070
(050)175-73-30

РІВНЕ

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТІВ ТЕРМОМОДЕРНІЗАЦІЇ ЗА УЧАСТІ ГРОМАДИ

Навчальний візит до Рівного з вивчення досвіду впровадження енергоефективних проєктів з залученням грантів та інвестицій відбувся 10-11 квітня 2019 року. Учасники: заступники міських голів, начальники управлінь ЖКГ з 23 міст.

Передумови

В умовах постійно зростаючих цін на енергоресурси питання підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоносіїв у багатоквартирних житлових будинках набули особливої актуальності у зв'язку із нагальною необхідністю економії коштів на їх утримання.

Впровадження проєктів з комплексної термомодернізації та підвищення енергоефективності багатоквартирних будинків не лише дозволяє значно скоротити витрати населення на оплату енергоресурсів, але й підвищити комфорт проживання, поліпшити зовнішній вигляд будинків і збільшити термін їх експлуатації.

Значною перешкодою на шляху до проведення комплексних заходів з термомодернізації багатоквартирних будинків є брак коштів і покрити їх виключно за рахунок міського бюджету неможливо.

У 2004 року Рівненська міська рада почала співпрацювати з Програмою розвитку ООН «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку». Суть проєкту полягала в мобілізації громади для покращення умов проживання.

Практика

Враховуючи активність громад, набутий досвід та позитивні результати реалізації місцевих ініціатив, в 2009 році було розроблено «Муніципальну програму сталого розвитку м. Рівного», яка стала однією з успішних і найпопулярніших серед жителів міста, а також дала поштовх до розроблення та впровадження інших міських програм. Із усіх реалізованих у рамках програми проєктів більшість належить до сфери енергоефективності та енергозбереження.

Оскільки основним завданням міської влади є вирішення проблем енергетичного сталого розвитку, надання громадянам якісних муніципальних послуг, забез-

печення належної якості життя на місцевому рівні, влада міста й надалі активно шукає різні механізми, інструменти та шляхи врегулювання місцевих проблем.

Так у Рівному діють:

«Муніципальна програма сталого розвитку міста Рівного», затверджена рішенням Рівненської міської ради № 3711 від 15.12.2017.

Програма термомодернізації багатоквартирних будинків міста Рівного на 2017 – 2020 роки, затверджена рішенням Рівненської міської ради № 2685 від 27.04.2017.

Програма відшкодування відсотків за кредитами, залученими фізичними особами на впровадження енергозберігаючих заходів у місті Рівному, на 2018 – 2020 роки, затверджена рішенням Рівненської міської ради № 5352 від 06.12.2018 (попередня програма діяла з 2016 по 2018 роки).

Програма облаштування багатоквартирних будинків сучасними засобами обліку і регулювання води та теплової енергії в місті Рівному на 2017 - 2018 роки, строк дії якої продовжено до 2020 року, згідно рішення Рівненської міської ради № 4737 від 16.08.2018.

*«Термомодернізація – це шлях зменшення витрат мешканців на оплату комунальних послуг. Найбільші успіхи – у тих будинків, які створили ОСББ. Таких у нашому місті близько половини. Удвічі скоротили витрати на тепlopостачання й школи, які ми утеплюли. За усі роки місто витратило на термомодернізацію будинків третину мільярда гривень», - сказав Рівненський міський голова **Володимир Хомко**.*

Спільною метою цих Програм є підтримка ініціатив жителів у поліпшенні умов їх проживання та вирішення місцевих проблем шляхом реалізації проєктів на умовах співфінансування громади та міського бюджету.

Цільовою аудиторією Програм є: ОСББ, ЖБК, мешканці будинків, які обслуговують житлово-комунальні підприємства, фізичні особи, громадські організації при закладах освіти, місцеві підприємці, що виконують роботи за проєктами (обираються на конкурсній основі), кредитно-фінансові установи, ЗМІ (висвітлюють процес та результати Програм).

Для того, щоб отримати підтримку муніципалітету, громади визначають пріоритетну проблему та звертаються листом до міського голови з проханням включити їх проєкт до переліку певної Програми, подають проєктну заявку з попереднім кошторисним розрахунком вартості робіт. При цьому, обов'язковою умовою є те, що громади можуть брати участь тільки в одній із міських програм. Об'єднання громад самі визначають основну проблему своєї життєдіяльності, проводять відбір виконавців та контролюють весь процес виконання робіт. Обрання, затвердження проєктів та погодження до відшкодування частини залучених кредитних коштів покладається на Комітети, утворені в рамках відповідних Програм, до складу яких входять представники громади, влади й депутатського корпусу. Відбір проєктів проходить на конкурсній основі за відповідними пріоритетами. Показником повного завершення робіт за проєктами є проведення громадського аудиту. У ньому беруть участь виконавці робіт, громада, представники міської влади. На завершальному етапі реалізації проєктів голова об'єднання сприяє проведенню оглядових візитів.

Фактично, з 2009 року пріоритетними в місті стали проєкти, спрямовані на термомодернізацію та енергозбереження.

Крім того, у липні 2012 року місто Рівне стало підписантом «Угоди мерів» — загальноєвропейської ініціативи щодо зменшення на відповідній території до 2020 року викидів CO₂ щонайменше на 20% шляхом розроблення та впровадження Плану дій для сталого енергетичного розвитку.

Термомодернізація триває і в комунальних установах. Місто успішно співпрацює зі скандинавською інвестиційною компанією НЕФКО, яка кредитує на вигідних умовах енергоощадні заходи. У рамках першого проєкту термомодернізовано дві міські школи. Це дало відчутну економію тепла й ресурсів. У 2019 році реалізували другий спільний проєкт – утеплення ЗОШ № 26 (загальна вартість 22 млн грн). Крім того, очікується підписання ще однієї угоди (орієнтовна вартість проєкту 190 млн грн), яка передбачає термомодернізацію міських адмінприміщень, шкіл, дитсадків, медичних закладів, а також – оновлення системи вуличного освітлення у Рівному: всі лампи буде замінено на LED - світильники.

Також розроблено проєкт Програми «Енергодім Рівне», метою якої є підтримка з місцевого бюджету ОСББ, які братимуть участь у Програмі з енергомодернізації багатоквартирних будинків «Енергодім», затвердженої рішенням Наглядової ради ДУ «Фонд енергоефективності» від 16.08.2019 року, на проведення заходів з підвищення енергоефективності та термомодернізації будинків.

Результати

Завдяки дії вищезгаданих та інших міських програм, впровадженню майже 100% обліку споживання теплової енергії у котельнях, у житлових будинках та закладах бюджетної сфери, вдалося досягти значного скорочення використання природного газу в порівнянні з 2010 роком як теплопостачальними підприємствами, так і споживачами міста в цілому.

Якщо у 2010 році теплопостачальні підприємства використовували природний газ в обсязі 118 млн м³ то на сьогодні його використання зменшилось на 39% і становить 72 млн м³ у рік.

У рамках впровадження заходів **Муніципальної програми сталого розвитку** міста Рівного за період 2013 - 2018 років, реалізовано 413 проєктів загальною вартістю 184,8 млн грн із внеском громади 53,4 млн грн і міста – 131,4 млн грн.

З них: енергоефективних - 311 проєктів, загальною вартістю - 144.2 млн грн із внеском громади — 46,1 млн грн і бюджетних коштів — 98,1 млн грн, з яких - 92 проєкти з утепленнябудинків.

За всі роки впровадження Програми, починаючи з 2004 року, в тому числі у партнерстві з ПРООН, реалізовано 522 проєкти загальною вартістю 200,3 млн грн.

У 2019 році було впроваджено 80 проєктів, загальною вартістю 57,3 млн грн, з наступним розподілом витрат:

- муніципалітет - 39,9 млн грн;
- громада - 17,4 млн грн.

Бажання стати повноцінними господарями власних будинків, покращити рівень життя та добробуту, спонукало мешканців до створення ОСББ. На сьогоднішній день в м. Рівне створено близько 560 таких житлових об'єднань.

Протягом 2017 - 2018 років в рамках **Програми термомодернізації багатоквартирних будинків** 67 ОСББ впровадило 79 енергоефективних проєктів, залучили на їх реалізацію 58,5 млн грн кредитних коштів та отримали відшкодування з міського бюджету в сумі 1 8.6 млн грн.

У 2019 році для участі у Програмі термомодернізації погоджено 75 ОСББ, які залучили 38,4 млн грн кредитних коштів на реалізацію проєктів з енергоефективності і отримали відшкодування з міського бюджету на загальну суму 10,3 млн грн.

З моменту дії **Програми по відшкодуванню відсотків за кредитами, залученими фізичними особами**, 2 156 мешканців міста залучили «теплі кредити» на загальну суму 42,6 млн грн та отримали з міського бюджету відшкодування частини відсоткових ставок за цими кредитами на суму майже 844,0 тис.грн.

Протягом 2014 - 2018 років в рамках **Програми облаштування багатоквартирних будинків сучасними засобами обліку і регулювання води та теплової енергії** у місті Рівному в житловому фонді встановлено 148 вузлів обліку теплової енергії за рахунок коштів міського бюджету в сумі 15,4 млн грн.

У 2018 році реалізовано інвестиційний проєкт: «Впровадження енергозбереження у трьох школах та системи енергоменеджменту в бюджетних установах м. Рівне». Загальний обсяг інвестицій склав - 25,5 млн грн, в тому числі запозичення з НЕФКО - 8,3 млн грн.

Реалізовано заходи з утеплення зовнішніх стін, заміни вікон та дверей на енергоефективні, утеплення покрівлі в ЗОШ №18 та ЗОШ №27. Як результат, споживання тепла в даних школах скоротилось у 2 рази, зокрема:

- ЗОШ №27 до термомодернізації в опалювальний період споживала 820 Гкал, після термомодернізації - 415Гкал;
 - ЗОШ №18 до термомодернізації споживала 353 Гкал, після - 177 Гкал.
- Зекономлено близько 1,1 млн грн лише за один опалювальний сезон.

Контакти

Васильчук Сергій Миколайович,
заступник міського голови міста Рівного
вул. Поштова, 2
м. Рівне, 33028
тел. (0362)63-58-48,
chefuem@rv.nar.net

Бориспіль, Київська область

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПОСЛУГ ТА ДОБРОБУТУ ГРОМАДИ

Навчальний візит до Борисполя з вивчення досвіду модернізації медичної та освітньої сфер відбувся 22-23 травня 2019 року. Учасники: міські голови, заступники міських голів, начальники управлінь соціально-економічного розвитку з 29 міст.

ВІДКРИТТЯ МЕДИЧНОГО ЦЕНТРУ

Передумови

Доступність та ефективність медичної допомоги залежить в першу чергу від організації надання первинної медичної допомоги. Через нерозвинену мережу амбулаторій загальної практики сімейної медицини, недоукомплектованість штату, недофінансування потреб закладу жителі не могли отримувати своєчасно та в повному обсязі первинну медичну допомогу. Така проблема потребувала невідкладного вирішення. Бюджетна децентралізація дала можливість провести якісні зміни у сфері охорони здоров'я міста Борисполя.

Практика

Рішенням Бориспільської міської ради було створене комунальне некомерційне підприємство «Бориспільський міський центр первинної медико-санітарної допомоги», який у лютому 2018 року отримав ліцензію на медичну практику, а з 1 липня почав працювати у штатному режимі. Бориспільський МЦПМСД одним з перших в Україні уклав договір з Національною службою здоров'я України.

На сьогодні у складі Центру діють п'ять амбулаторій загальної практики сімейної медицини, які мають зручне розташування і транспортне сполучення. Заклади повністю укомплектовані медичним та молодшим медичним персоналом. У кожній амбулаторії функціонує черговий кабінет первинної медичної допомоги та кабінет щеплень, є денний стаціонар та лабораторії.

Для підвищення якості та доступності надання медичної допомоги громадянам Бориспільська міська рада започаткувала розширення мережі амбулаторій загальної практики сімейної медицини, оснащення їх необхідним медичним обладнанням,

комп'ютерною технікою, автотранспортом. Розроблена та затверджена Програма розвитку комунального некомерційного підприємства «Бориспільський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» на 2018-2020 роки передбачає фінансування з міського бюджету на утримання та розвиток центру.

Результати

У рамках Програми за рахунок коштів бюджету громади проведено поточні та капітальні ремонти приміщень амбулаторій, встановлено вентиляційне устаткування; придбано медичне обладнання відповідно до таблицю оснащення. В березні 2019 року після капітального ремонту приміщення відкрилась амбулаторія загальної практики сімейної медицини №1. Загальна площа амбулаторії складає 423,0 м². У приміщенні розташовано 13 кабінетів, в тому числі 7 кабінетів лікарів. Також є мала операційна, процедурна, конференц-зал, аптечний кіоск.

За кошти місцевого бюджету амбулаторія оснащена необхідним медичним обладнанням, сучасною комп'ютерною технікою, підключеною до мережі інтернет. Все це профінансовано за кошти громади.

В амбулаторії працюють:

- мамографічний кабінет, оснащений мамографічним комплексом GIOTTO IMAGE-3DL вартістю 5 992,00 тис. грн, використання якого дозволяє забезпечити раннє виявлення та лікування онкологічних захворювань жіночої репродуктивної системи;
- кабінет ультразвукової діагностики, оснащений системою XARIO-200 вартістю 1 975,00 тис. грн, що дає змогу проводити розширений спектр діагностичних досліджень.

Усі робочі місця обладнані комп'ютерною технікою з ліцензійним програмним забезпеченням, є власна комп'ютерна мережа та серверне обладнання. Також в амбулаторії запроваджені такі новації, як запис онлайн, електронна картка, електронний рецепт.

Таким чином, завдяки реформі з децентралізації, Бориспільська міська рада спільно з керівництвом Центру за рахунок коштів громади створила сучасний медичний центр і планує й надалі сприяти його розвитку. Тепер жителі міста можуть отримувати якісні медичні послуги в комфортних умовах.

РОЗБУДОВА ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ЯК ПРІОРИТЕТ МІСТА

Передумови

Головна мета освітньої галузі м. Бориспіль – забезпечення якісної освіти на всіх рівнях, задоволення потреб жителів у дошкільній, загальній середній та позашкільній освіті, покращення матеріально-технічної бази освітніх закладів. Реформа з децентралізації дозволила акумулювати кошти місцевого бюджету для вирішення проблем у цій сфері.

Практика

У січні 2019 року було введено в експлуатацію Бориспільський академічний ліцей, оснащений новітнім обладнанням, лабораторіями, спортивним інвентарем. В одну зміну тут може навчатися близько 1000 учнів. У закладі облаштовано харчоблок, кабінети психолога та логопеда, ресурсна кімната, лінгафонні кабінети, комп'ютерні класи, спортивні та ігрові майданчики, майданчик для вивчення ПДР, тренажерний та тенісний майданчики, футбольне поле з штучним покриттям, волейбольно-баскетбольний майданчик та бігові доріжки. Загальна площа приміщень ліцею 12 000 м². Заклад розрахований на 33 класи.

*Бориспільський міський голова **Анатолій Федорчук** розповів, що будівництво ліцею відбулось за кошти місцевого бюджету і обійшлося у 179 млн грн: «Саме завдяки фінансовій децентралізації ми маємо кошти. Це величезне досягнення України та місцевого самоврядування».*

*Виконавчий директор АМУ **Олександр Слобожан** на урочистому відкритті ліцею наголосив: «Цей проєкт є черговим доказом успішності децентралізації. Реформу ще не закінчено, але приклад роботи Бориспільської міської влади вже свідчить про її ефективність. Академічний ліцей увійде в історію успіхів Асоціації міст України і слугуватиме гарним взірцем для усіх громад-членів АМУ».*

Також у 2019 році створено проєкт реконструкції Бориспільського навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа I-III ступенів-загальноосвітня школа I-III ступенів» імені Костянтина Могилка. Модернізація закладу відбудеться в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України на умовах співфінансування (Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), співпрацюючи з урядом України, надає фінансування для реалізації медичних, освітніх, інфраструктурних проєктів).

Також з метою забезпечення додаткових місць в мережі закладів дошкільної освіти, зменшення наповненості груп, створення сучасного освітнього простору в 2017 році введено в експлуатацію новий дитячий навчальний заклад «Віночок» на 6 груп/115 місць. У 2019 році після капітального ремонту почав працювати заклад «Теремок» на 6 груп/110 місць.

У рамках реформи «Інклюзія в освіті» для забезпечення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини та реабілітаційних заходів для дітей із особливими освітніми потребами створено Бориспільський інклюзивно-ресурсний центр, де були проведені ремонтні роботи та встановлено нове обладнання.

У зв'язку із зростанням цін на газ, електроенергію, інші види палива, значні тепловитрати та в рамках програми з енергозбереження завершується утеплення усіх закладів освіти міста.

Маршрути успіхів

Для забезпечення умов для занять спортом та формування мотивації учнів до здорового способу життя у 2017 році введено в експлуатацію спортивний комплекс в НВК «Ліцей «Дизайн-освіта» імені Павла Чубинського та відкрито навчально-тренувальний комплекс і скеледром Центру туризму та краєзнавства учнівської молоді на базі НВК «Гімназія «Перспектива».

Для поширення культури здорового харчування в закладах освіти Борисполя поетапно запроваджується нове шкільне харчування відповідно до соціальних проєктів «Зміни культури харчування «Cult Food» та «Нове шкільне харчування», засновником яких є кулінарний експерт Євген Клопотенко.

Результати

Система освіти Борисполя, швидко реагуючи на зміни та реформи, створює умови для рівного доступу всіх дітей та учнівської молоді, а також творчої самореалізації педагогів. Головною запорукою успіху є скоординовані дії міської влади та освітян задля здійснення цілеспрямованих змін, орієнтованих на європейські стандарти та запити громади.

Контакти

Федорчук Анатолій Соловйович,
Бориспільський міський голова,
Бориспільська міська рада,
вул. Київський Шлях, 72
м. Бориспіль, 08301
тел. (4595) 6-02-35
inf@borispol-rada.gov.ua

ЛУЦЬК

**ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ
СЕРЕД ПРІОРИТЕТІВ МІСТА**

Навчальний візит до Луцька з вивчення досвіду впровадження енергоменеджменту та реалізації інвестиційних проєктів відбувся 11-12 червня 2019 року. Учасники: міські голови, заступники міських голів, директори департаментів з 18 міст.

**СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**Передумови

Зношена житлово-комунальна інфраструктура міста та постійно зростаючі тарифи на енергоносії – це дві проблеми, що спричиняють надмірні витрати місцевого бюджету. Луцька міська рада з метою економії фінансових ресурсів та покращення якості комунальних послуг вирішила запровадити систему енергоменеджменту, яка дозволить скоротити споживання енергії, а також спрямувати зусилля на залучення коштів для реалізації енергоефективних проєктів і програм.

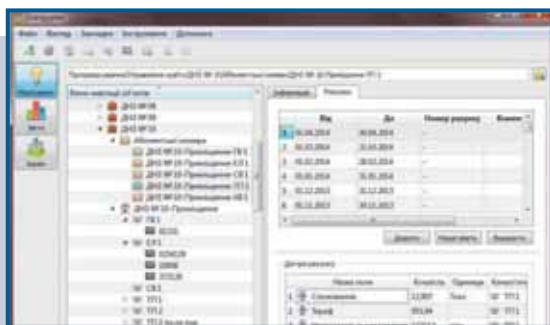
Практика

Система енергоменеджменту в місті Луцьку пройшла всі етапи: від прийняття політичного рішення (створення у 2007 році сектору з енергозбереження, який було реформовано у відділ, а також приєднання до Угоди мерів у 2009 році) до формування бачення і цілей (2011 рік – затвердження Муніципального енергетичного плану, 2012 рік – затвердження Плану дій для сталого енергетичного розвитку міста Луцька до 2020 року SEAP).

Першим кроком на шляху запровадження системи було затвердження Плану дій зі сталого енергетичного розвитку міста Луцька на 2012-2025 роки, підбір фахівців, створення та накопичення бази даних, створення системи моніторингу (охоплює 98% бюджетних закладів) та аналізу споживання енергоносіїв (з 2008 року).

Муніципалітет постійно покращує професійний рівень працівників, систему мотивації та підвищує рівень поінформованості мешканців, залучає громадськість в процеси управління енергією та формування моделей поведінки.

Системою енергоменеджменту міста керує перший заступник міського голови.

Відділ енергозбереження, де працює 4 фахівця (які здійснюють функцію контролю та аналізу використання енергоресурсів) входить до структури департаменту економічної політики Луцької міської ради. Наступною ланкою системи енергоменеджменту є енергоменеджери галузевих управлінь, а за ними — відповідальні за енергоспоживання безпосередньо на місцях. Взаємодія між різними підрозділами міської ради та комунальними підприємствами міста відбувається як в одну, так і в зворотню сторону на усіх рівнях. Система енергомоніторингу як складова системи енергетичного менеджменту охоплює 228 будівель. Для моніторингу місто використовує програмне забезпечення, що працює онлайн. Відповідальні за енергоспоживання енергоменеджери безпосередньо на місцях вводять в програму показники енергоспоживання двічі на тиждень (щоб відсікти вихідні) та можуть аналізувати енергоспоживання свого об'єкта за весь період подання даних в програму. При перевищенні енергоспоживання установи на 10% програма автоматично відправляє повідомлення на електронну адресу енергоменеджера відділу з енергозбереження департаменту економічної політики Луцької міської ради. В подальшому енергоменеджер відділу з енергозбереження контактує з енергоменеджером установи та встановлює причини надмірного енергоспоживання. За потреби, енергомоніторинг установи переводиться на щоденний режим. На рівні керівників установ та будівель вирішуються питання щодо проведення заходів з ліквідації та недопущення в подальшому надмірного споживання енергії. Інформація з енергоспоживання бюджетними закладами щомісячно у вигляді рейтингу від найбільш енергозатратних установ до найенергоефективніших оновлюється на офіційному сайті Луцької міської ради і доступний за посиланням <https://www.lutskrada.gov.ua/pages/ekonomika-mista>

Результати

Завдяки розробленню та впровадженню енергетичної політики було підвищено ефективність використання енергетичних ресурсів, заощаджено бюджетні кошти, збережено і модернізовано будівлі. Важливим результатом є обізнаність населення з питань енергоефективності та формування нової моделі поведінки споживачів. Також зменшено негативний вплив на довкілля, скорочено витрати на енергію. Слід зазначити, що при цьому забезпечено достатній рівень постачання енергії та надання високоякісних енергетичних послуг (освітлення, опалення тощо).

ПРОГРАМА ВІДШКОДУВАННЯ ЧАСТИНИ КРЕДИТІВ ОСББ ТА ЖБК НА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ЗАХОДІВ

Передумови

Однією з найбільш гострих соціально-економічних проблем України на сьогоднішній день є застарілі організаційні принципи роботи житлово-експлуатаційних організацій, відсутність системних перетворень у житлово-комунальній сфері, недостатнє фінансування запланованих заходів щодо обліку використання енергоресурсів, утримання та ремонту житлового фонду, його реконструкції і модернізації призвело до незадовільного стану житла в місті.

Удосконалення управління та збереження житлового фонду, його модернізація та заходи з енергозбереження – одна з найважливіших проблем, що постала перед міською владою.

Практика

Луцька міська рада у 2013 році започаткувала Програму, завданням якої було впровадження енергозберігаючих заходів у житлово-комунальному господарстві через механізм зменшення фінансового навантаження на співвласників будинків, які залучили кредитні кошти на такі заходи.

У 2017 році міська рада прийняла рішення про продовження Програми відшкодування частини суми кредитів ОСББ та ЖБК до 2020 року, фінансування якої здійснюється за рахунок коштів міського бюджету, кредитних ресурсів та коштів громади об'єднань власників житла.

Впровадження завдань та заходів Програми полягає у проведенні робіт з термомодернізації житлових будинків, оновлення інженерних мереж будинків, інших заходів, які приведуть до зменшення використання енергоресурсів.

Відшкодування частини кредитів здійснюється на підставі Договору про взаємодію, укладеного між департаментом житлово-комунального господарства Луцької міської ради та об'єднаннями власників, які отримали банківський кредит на реалізацію проєктів з підвищення енергоефективності та термомодернізації багатоквартирних будинків.

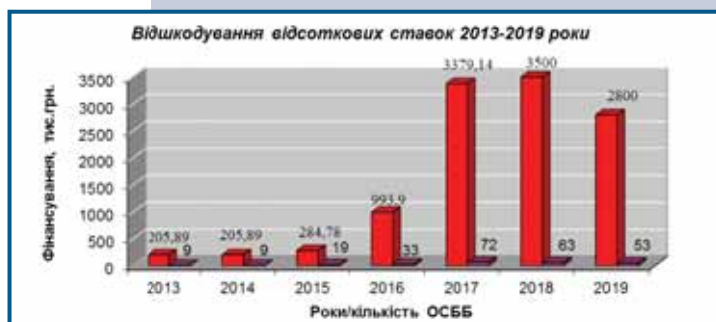
Компенсація з міського бюджету суми коштів на погашення частини кредитів Позичальникам, за умови участі їх у програмі Держенергоефективності, здійснюється у розмірі 30% від загальної вартості виконаних по проєкту робіт, але в розрахунку:

- не більше 800,0 тис. грн на проведення робіт та придбання матеріалів з термомодернізації житлового будинку (утеплення зовнішніх стін, фундаментів, підвальних приміщень, горищ, покрівель);

- не більше 500,0 тис. грн на проведення інших видів робіт та придбання матеріалів по впровадженню заходів енергоефективності житлового будинку.

Програмою передбачено створення прозорого механізму залучення коштів місцевого бюджету на здешевлення вартості впровадження енергозберігаючих заходів для ОСББ та ЖБК міста Луцька, які отримали кредитні кошти, шляхом відшкодування відсотків або частини суми кредитів.

Об'єднання власників самостійно визначають перелік робіт з підвищення енергое-

фективності та термомодернізації будинку, виконавця робіт, приймають рішення про залучення кредитних коштів, суму запозичених коштів та оптимальний термін кредиту.

Результати

За час реалізації Програми підтримки ОСББ та ЖБК міста:

- у 69 будинках встановлено індивідуальні теплові пункти з регулюванням теплоносія;
- у 32 будинках замінено існуючі віконні та дверні блоки в місцях загального користування на енергозберігаючі;
- у 9 будинках виконано роботи по комплексній модернізації (утеплення фасадів).

Крім того, враховуючи можливість реалізації на місцевому рівні державної політики енергозбереження, в сукупності з місцевим бюджетом ОСББ та ЖБК міста Луцька отримують можливість значно здешевити вартість запланованих робіт.

*«Луцьк – місто для життя, яке робить усе можливе, щоб бути максимально комфортним для городян і гостей. Це дуже добре, що АМУ організує такі обміни досвідом, тому що у кожній громаді є чому повчитися, незалежно від її розміру чи статусу. Не завжди фінансові ресурси дозволяють нам втілювати всі наші задуми, але ми шукаємо можливість заробити та вкласти у розвиток громади, тому що завдання місцевої влади – працювати на користь громадян. Будьмо фанатами своєї справи!», – зазначив **Григорій Пустовіт**, секретар міської ради, виконувач повноважень Луцького міського голови.*

Контакти

Музика Світлана Володимирівна,
Заступник начальника відділу розвитку ОСББ,
реформування ЖКГ та економічного аналізу
Луцької міської ради
вул. Богдана Хмельницького, 40 а
м. Луцьк, 43025
тел. (0332) 77 31 60
dzkg@lutskrada.gov.ua

Чернігів

ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ – ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА

Навчальний візит до Чернігова з вивчення досвіду щодо створення умов для посилення туристичної привабливості міста відбувся 10-11 липня 2019 року. Учасники: заступники міських голів, начальники відділів туризму та промоції міста з 21 міста.

Передумови

Сьогодні основою туристичного іміджу міста Чернігів є потужна культурна спадщина. Управління культури та туризму Чернігівської міської ради здійснює конкретні заходи, які допомагають популяризувати традиційну культуру серед гостей і жителів та поєднують її з сучасним брендом міста. Шляхом вивчення і аналізу культурно-ресурсного потенціалу можна не лише вирішити існуючі проблеми в галузі культури, а й створити інвестиційні паспорти громад, які зможуть допомогти отримати прибуток, стимулювати та підтримувати їх економічний розвиток.

Практика

Управління культури і туризму експериментує із впровадженням різноманітних ініціатив у сфері культурного туризму, намагаючись знайти найбільш впливові в рамках виконання заходів з реалізації «Програми розвитку туризму та промоції міста Чернігів на 2019–2021 роки».

Школа амбасадорів Чернігова

В пріоритетах цієї соціальної ініціативи було закладено вміння бачити та цінувати культурну спадщину міста, просувати та популяризувати її. Курс навчання в школі розрахований на 10 занять, що включають тренінгову та творчу складову. У процесі навчання надається інформація про місто, культуру та традиції, щоб учні змогли відчувати тему, яка є найбільш «близькою» для них, навчитись подавати відомості про Чернігів у авторському форматі, але при цьому правильно з точки зору історико-культурних акцентів.

Головними завданнями «Школи амбасадорів Чернігова» є:

- проведення ознайомчих лекцій, екскурсій, знайомство з історією культових споруд;
- виховання патріотичного ставлення до свого міста та країни;
- залучення волонтерів та зацікавлених осіб до реалізації програми школи амбасадорів Чернігова;
- вдосконалення форм і методів проведення заходів для досягнення їх завдань згідно програми;
- участь у здійсненні методичного супроводу видання місцевими органами виконавчої влади брошур, рекомендацій, пам'яток, розповсюдження інформаційних матеріалів, буклетів, необхідних для проведення комунікаційних заходів в рамках виконання програми;
- участь у наданні методичних рекомендацій з питань організації, планування та реалізації комунікаційних заходів в рамках виконання Маркетингової стратегії міста.
- вивчення туристичного потенціалу міста та продовження знайомства з кращими практиками, які реалізуються у громаді.

Досвід проведення «Школи амбасадорів Чернігова» можна застосовувати для будь-якого міста, містечка, регіону.

Творча майстерня казок Чернігова

Проект спрямований на дітей шкільного віку. Головна його мета - надати знання щодо культурно-історичного надбання міста через призму дитячої фантазії. Учні майстерні казок у процесі розробки власних, авторських оповідань про Чернігів вивчають історію, побут, культурні традиції, легенди, історичні пам'ятки міста. Результатом стають дитячі казки про місто Чернігів, які будуть «провідниками» локального культурно-історичного надбання в світ дитячої літератури. В проєкті передбачено 10 занять, які включають як тренінгові і творчі вправи, так і лекційні години. Частина занять було присвячено вивченню історичних пам'яток, легенд, культурних звичок містян та інших елементів, необхідних для цікавого опису контексту казки. Враховуючи великий резонанс, який викликала ця форма взаємодії з дітьми, доцільно перейняти такий досвід для проведення позашкільних занять.

Конкурс сувенірної продукції «Агов! Handmade, Che!»

Для привернення уваги до народної культури і майстерності було започатковано конкурс сувенірної продукції «Агов! Handmade, Che!». Всього було визначено шість номінацій, де кожен майстер міг представити свою продукцію. Особливо популярними стали номінації «Прихопи мене з собою», «Дитяча цацька», «Черні-

гівський смаколик», адже саме в них були представлені дитячі дерев'яні іграшки, ляльки-мотанки, іграшки, виготовлені з ниток спицями та крючком. Такі експонати на рівні свідомості повертають до минулого, гріють одночасно і простотою виконання, і давньою традицією. Крім того, такі конкурси стимулюють та мотивують самих майстрів до творчості.

Розвиток гастрономічної самоідентифікації

Нині місто активно займається виявленням та популяризацією гастрономічних регіональних особливостей, оскільки це є однією з сучасних тенденцій «культурних індустрій» України.

Для визначення регіональної страви Чернігова працівники управління культури та туризму Чернігівської міської ради проводили зустрічі з науковцями, кухарями, шеф-кухарями, рестораторами. У підсумку в лютому 2019 року був організований круглий стіл «Смачні історії Чернігова», на якому було визначено особливості харчової культури жителів міста. Виявилось, що в основі як повсякденної, так і лікувальної страви лежала ягода – чорниця. Результатом стало включення страв із чорниці в меню закладів харчування.

Включення елементів традиційної культури у фестиваліне життя міста

Фестивалі – це окремий напрям «креативних індустрій», які варто розвивати, адже тематичні фестивалі зацікавлюють городян та приваблюють туристів, демонструють місто у нових аспектах. Традиційним для Чернігова стало облаштування зимового казкового містечка на Красній площі, що працює кожного року з 19 грудня по 19 січня. Центральними подіями святкувань стали фестиваль хорів «Христос рождається! Славімо його!» та етнофестиваль «Де коза ходить, там жито родить!». У 2019 році жителі міста Чернігова «козу водили» під акорди та традиційні українські співи учасників гурту «Баламути». Інтерактивна, розважально-пізнавальна програма артистів містила перш за все етнографічну складову, чим дивувала глядачів та учасників свята.

«Шукаючи ідею, ми шукаємо зміст» – під таким девізом представники управління культури та туризму Чернігівської міської ради зацікавлювали покоління «Z» в спеціально облаштованій резиденції Дідуся. Головне завдання – залучення дітей до історії та культури краю, тому передбачались розважальні програми, тематичні квести давньою частиною міста, читання різдвяних історій, створення вертепу.

Ярмарок як традиційна форма торговельно-святкових заходів

В Програмі розвитку туризму та промоції міста на 2019–2021 роки передбачено проведення сезонних ярмарків. Щоб відродити традицію, яка цікавить не лише містян, а й туристів, минулого року була проведена «Книжкова толока», що дала можливість одночасно запросити в Чернігів понад 100 письменників з України. В період календарного зимового циклу в центрі міста – на Красній площі відбувся фестиваль сала, в літній період – фестиваль до свята медового Спасу.

Результати

Самоідентифікація та регіональні традиції – важливий ресурс для розвитку економіки міста. Вимоги конкурентного середовища, яке постійно наповнюється великою кількістю різних ініціатив, змушує підприємців шукати унікальну пропозицію. Тому туристичний бізнес все більше спрямовує увагу на відродження місцевих традицій, саме це закладено в основу «Програми розвитку туризму та промоції міста Чернігів на 2019–2021 роки». Це також дає надію, що відродження традиційної культури найближчим часом стане пріоритетним напрямком не лише гуманітарної, а й економічної політики України.

*Чернігівський міський голова **Владислав Атрошенко**: «Туризм входить до числа пріоритетних напрямків Чернігівської міської влади – в стратегії розвитку міста він займає четверте місце після інновацій, розвитку інфраструктури та людського потенціалу. У нас немає розвиненої промисловості, і тому туризм для нас є одним з основних джерел надходжень до бюджету».*

Контакти

Управління культури та туризму
Чернігівської міської ради,
вул. Кирпоноса, 9
м. Чернігів, 14000
тел. (0462) 777-109, 777-051
kultura@chernigiv-rada.gov.ua

КИЇВ

SMART-ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ МІСТІ

Навчальний візит до Києва з вивчення досвіду впровадження технологій «безпечного міста» для створення комфортного середовища для жителів відбувся 11-12 вересня 2019 року. Учасники: міські голови, заступники міських голів, начальники департаментів інформаційного забезпечення з 26 міст.

Передумови

Програма «Kyiv Smart City 2020» розроблена у співпраці влади, громади, експертів, представників українських технологічних компаній та науковців, яка покликана підвищувати якість послуг, що і є головною метою децентралізації. Київська міська рада продовжує реалізовувати проекти згідно цієї концепції, і це дає ще більше можливостей для поєднання стратегічного підходу, інноваційних досягнень та залучення громадськості до підвищення якості послуг.

Практика

В рамках «Kyiv Smart City» Київська міська рада реалізує ряд програм для покращення життєвого простору жителів, а впровадження розумних технологій сприяє розвитку, зростанню соціального капіталу та інвестиційної привабливості міста.

*«Все, що тільки починає робити країна для втілення «розумних» технологій, Київ вже використовує: розвиток системи Smart City дозволив запровадити десятки електронних сервісів для жителів. Безпечне середовище – обов'язкова складова «розумного» міста. Столична система відеоспостереження налічує понад 7 тисяч камер. До речі, це – третина від загальної кількості камер по всій Україні», – сказав Київський міський голова **Віталій Кличко** під час виступу на Kyiv Smart City Forum 2019.*

Програма «Безпечне місто»

В рамках Програми створено Комплексну систему відеоспостереження, що налічує майже 7000 камер. Застосована техніка має широкі функціональні можливості: розпізнавання номерних знаків, детекція облич, оглядові камери, роботизовані, панорамні, камери з аналітикою трафіка дорожнього руху та фіксацією швидкості. Спільно з Нацполіцією було розроблено та погоджено перелік локацій, технічні завдання камер для системи відеоспостереження міста. Техніку встановлено у місцях великої концентрації людей та навчальних закладах. Також до Системи відеоспостереження м. Києва підключено камери сторонніх організацій, в тому числі розташовані на дорогах Київської області. Паралельно для забезпечення сталої роботи Системи відеоспостереження столиці проводиться робота з оновлення застарілої техніки.

Камери фіксують обличчя людини і ці дані залишаються в архіві. За допомогою отриманого фото правопорушника система аналізує базу даних та знаходить потрібну

людину. Під час пошуку у системі можна налаштувати параметри, наприклад: «людина у шапці», «людина в окулярах», «темний колір волосся», вік, стать. З початку 2018 року, відколи камери об'єднано в єдину систему та встановлено нові, рівень злочинів у публічних місцях знизився на 56%. Система допомагає попереджувати злочини: у 2016 році щоденно в середньому скоювалось 16-17 грабежів, у 2019 – лише 5.

Кнопка екстреного виклику допомоги

Кнопка екстреного виклику – це ефективний спосіб забезпечення правопорядку у людних та туристичних місцях, який дозволяє швидко зв'язатися з представниками поліції у разі виникнення небезпечної ситуації. Кнопка – це спосіб моніторингу обстановки на місцевості, адже прилад фіксує відео та звук цілодобово, навіть якщо виклику немає. Тому у випадку надзвичайної події, коли ніхто не зможе викликати допомогу, оператор бачитиме ситуацію та зможе відреагувати на неї. Кнопка працює постійно, звук та відео завжди увімкнені.

На даний час силами КП «Інформатика» встановлено шість кнопок на території міста, зокрема, в зоні між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» на Пішохідно-велосипедному мості, на вул. Салютній 2а. Усі виклики надходять до поліції, яка погодилася протестувати систему. Виклики з нових кнопок надходитимуть до Ситуаційного центру КП «Інформатика». Там диспетчери будуть визначати, яку саме службу треба викликати. Загалом по місту планується встановити 40 кнопок виклику екстреної допомоги.

Ситуаційний центр (Центр обробки даних)

У Київавтодорі почав працювати Єдиний ситуаційний центр. Головна мета – оптимізація роботи комунальної техніки та пасажирського транспорту в будь-яку погоду. Це єдина платформа, що об'єднує комунальний та пасажирський транспорт міста. Перевагою ситуаційного центру стала можливість роботи за поганих погодних умов оперативніше та якісніше. Такий центр обробки даних має у своєму розпорядженні сховище для зберігання та обробки 9.6 петабайт інформації. До центру надходить відео з усіх камер відеоспостереження. Потужності сховища дозволяють зберігати відеоархів протягом 30 днів. Диспетчери центру в онлайн режимі відстежують ситуацію у місті та на автошляхах. Вони мають можливість вести пряму комунікацію з водієм через спеціальний планшет. Більше 600 машин обладнані датчиками, GPS-трекерами та планшетами.

Smart-вулиця

Перша «розумна» вулиця є яскравим прикладом того, як інноваційні технології можуть зробити життя в місті комфортним і безпечним. Її поява стала можливою завдяки спільним зусиллям міської ініціативи Kyiv Smart City та приватного забудовника в рамках держав-

но-приватного партнерства. Окрім безкоштовного міського Wi-Fi, баків для сортування сміття та велосипедної доріжки, на вул. Салютній з'явилась перша в Україні стаціонарна система моніторингу якості повітря. Вона була встановлена в рамках проєкту Managing Air Quality. Датчик вимірює концентрацію дрібнодисперсного пилу (PM2.5 і PM10), рівень формальдегіду (CH₂O), діоксиду азоту (NO₂), чадного газу (CO), кисню (O₂), вуглекислого газу (CO₂), а також фіксує температуру і вологість. Контроль якості повітря в усіх районах столиці щоденно здійснює мобільна лабораторія. Дані доступні на порталі air.kyivsmartcity.com.

На smart-вулиці також є інші корисні прилади та сервіси: 12 камер відеоспостереження, які гарантують високий рівень безпеки, «розумне» освітлення, що автоматично змінюється залежно від інтенсивності руху, заощаджуючи електроенергію, а пандуси і рельєфне покриття полегшують пересування людям з інвалідністю. Також тут розташовані дві станції підзарядки електромобілів, лавки з USB-зарядними пристроями, що живляться від сонячних панелей, та кнопка екстреного виклику. Усе це створює комфортні та безпечні умови для мешканців навколишніх будинків.

Освітньо-практична програма «Smart Ukraine»

Програма «Smart Ukraine» – це серія заходів, присвячених популяризації впровадження елементів е-демократії в українських містах.

Мета — активізувати українські команди у розбудові електронної демократії та надихнути їх на створення та запуск інноваційних сервісів та онлайн інструментів. Завдяки обміну досвідом, підтримці експертів та презентаціям успішних кейсів ініціативні учасники з усієї України зможуть втілити власні інноваційні ідеї, які стануть стартовою платформою для розв'язання проблем громад.

Для виявлення переваг децентралізації та впровадження онлайн послуг на місцевому рівні проведено конференцію, яка зібрала близько 200 учасників зі всієї країни. Вони обговорили перспективи впровадження цифрових послуг та інструментів електронної демократії в українських містах, поширили питання побудови мережі розумних міст для перетворення України на інноваційну та технологічну

країну. Також обговорювалися питання концепції Smart City як інструменту впровадження горизонтальної системи управління містом та впливу діджиталізації на залучення громадськості до розвитку електронної демократії.

Наслідком конференції стало проведення спільно з АМУ практичного воркшопу для представників місцевого самоврядування міст та ОТГ. Під час заходу учасники ознайомилися із системою функціонування smart-проектів у столиці: єдиний електронний квиток, громадський бюджет як ефективний інструмент е-демократії, комплексна система відеоспостереження для безпеки в місті. Отримані під час воркшопу знання учасники застосували для втілення власних ідей. Найкращі проекти були представлені на Kyiv Smart City Forum 2019. Експертне журі проаналізувало понад 100 конкурсних заявок та визначило найуспішніші проекти у п'яти номінаціях:

- **Відкрите інноваційне місто** (Тернопіль, Тетіївська ОТГ, Київська область, Дрогобич),
- **Найкраща транспортна модель міста** (Житомир, Львів та Маріуполь),
- **Найкомфортніше місто для життя** (Харків, Умань, Чортків),
- **Місто стартапів** (Славутич, Шостка, Маріуполь),
- **Екологічно відповідальне місто** (Біла Церква, Миргород, Іллінці).

Результати

Впровадження розумних міських рішень створює додаткові можливості для підвищення якості послуг та взаємодії громади і влади. А в контексті концепції «Kyiv Smart City» — це не тільки складні технологічні проекти для міської інфраструктури, це також і застосування інноваційних механізмів для вирішення буденних проблем містян. Така поступова інтеграція технологій в управління містом підвищує ефективність використання ресурсів та сприяє соціально-економічному розвитку.

Контакти

Департамент інформаційно – комунікаційних технологій
Виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
вул. Хрещатик, 36
м. Київ, 01044
тел. (044) 202-76-13
dikt@kmda.gov.ua